Stockholm 2026-10-19

Diarienummer S2026/01360

Till Socialdepartementet

Remissvar – Ett första steg i genomförandet av en nationell digital infrastruktur på hälsodataområdet

Inledning

Sveriges Tandhygienistförening, STHF, tackar för möjligheten att lämna synpunkter på förslaget. STHF är en partipolitiskt obunden förening som organiserar landets tandhygienister, offentligt och privat anställda samt egna företagare. STHF har cirka 3300 medlemmar och är en del av SRAT, som är ett medlemsförbund i Saco.

STHF, ser positivt på inriktningen att skapa en nationell digital infrastruktur som möjliggör ett säkert och ändamålsenligt informationsutbyte mellan vårdgivare. Tillgång till relevant patientinformation är en viktig förutsättning för god och säker vård, ett effektivt förebyggande arbete och en sammanhållen vårdkedja.
Munhälsan är en del av den allmänna hälsan. Den nationella digitala infrastrukturen behöver därför möjliggöra informationsutbyte mellan tandvård, övrig hälso- och sjukvård och berörda omsorgsverksamheter.

För STHF är det centralt att tandhygienistprofessionens perspektiv beaktas i den fortsatta utvecklingen. Legitimerade tandhygienister arbetar självständigt med prevention, diagnostik och behandling inom sitt kompetensområde. Tillgång till relevant, objektiv och aktuell information

Sveriges Tandhygienistförening, STHF

Postadress
c/o SRAT
Box 1419
111 84 STOCKHOLM

Besöksadress
Oxtorgsgatan 9–11
Organisationsnummer
802008-9812

Telefon
08-442 44 60

E-post
info@tandhygienistforening.se
Hemsida
wwwtandhygienistforening.se

Bankgiro
5845-1477

om patientens hälsotillstånd är därför en patientsäkerhetsfråga. Bättre möjligheter att identifiera var sådan information finns kan stödja säkra bedömningar och behandlingar samt minska patientens ansvar för att själv förmedla sin sjukdoms- och vårdhistorik mellan olika vårdgivare.

STHF lämnar nedan synpunkter med hänvisning till promemorians avsnittsindelning.

3–4 Grundregister över vårdgivare och nationellt register över patienters vårdgivare

STHF vill poängtera att i den fortsatta utvecklingen av infrastrukturen behöver tandvårdens informationsbehov beaktas. För tandhygienister är tillgång till aktuella och relevanta uppgifter om exempelvis patientens sjukdomar och läkemedelsbehandling betydelsefull för riskbedömning, behandlingsplanering och förebyggande insatser.
Informationsutbytet behöver också fungera i motsatt riktning. Tandvården behöver kunna förmedla relevanta uppgifter om patientens munhälsa och exempelvis misstänkta avvikande reaktioner på material eller läkemedel till berörda vårdgivare. STHF anser att utvecklingen behöver omfatta informationsbehov i både förebyggande och behandlande arbete. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot patienter som behöver samordnade insatser från flera verksamheter.

STHF vill påpeka för att informationsutbytet ska ge förväntad nytta behöver det bygga på gemensamma och tydligt definierade begrepp samt enhetliga informationsstrukturer. Teknisk möjlighet att överföra uppgifter behöver förenas med förutsättningar att förstå och använda informationen korrekt. Tandvårdens terminologi och dokumentationsbehov måste ingå i det fortsatta utvecklingsarbetet. Tandhygienisternas kompetens bör tas till vara vid utvecklingen av begrepp och strukturer.

6 Det ska inte längre krävas samtycke för vårdgivares tillgång till och behandling av personuppgifter samt 9 Samlad integritets- och proportionalitetsanalys

STHF menar att patienten ska få begriplig och tillgänglig information om att uppgifter görs tillgängliga för andra vårdgivare, hur uppgifterna får användas och vilka rättigheter patienten har. Legitimerade tandhygienister behöver kunna ta del av relevant patientinformation inom ramen för sitt yrkesansvar och gällande regler. Åtkomsten ska begränsas till de uppgifter som behövs för vårdbehovet. Tandhygienister och andra berörda professioner bör medverka när informationsbehov, behörigheter och användarstöd utformas.
Förslaget att en vårdgivare ska få behandla uppgifter som en annan vårdgivare har gjort tillgängliga utan patientens samtycke, förutsatt att patienten inte har motsatt sig behandlingen och att övriga villkor är uppfyllda, ställer höga krav på information och ett fungerande integritetsskydd.

STHF anser att ett genomförande förutsätter att patienten får tydlig information om hur rätten att motsätta sig behandlingen kan utövas och vilka konsekvenser detta kan få för informationsutbytet. Möjligheten att tillvarata sina rättigheter måste fungera även för personer som saknar digital vana eller behöver stöd.
Behörighetsstyrning, spårbarhet och systematisk uppföljning är grundläggande förutsättningar för en säker informationshantering och för patienternas förtroende. Vårdgivarna behöver genomföra regelbundna och systematiska loggkontroller samt ha tydliga rutiner för att upptäcka och hantera obehörig åtkomst. Hanteringen av skyddade personuppgifter behöver särskilt säkerställas. Personalen behöver också vägledning om hur reglerna ska tillämpas.

11.5.5 Konsekvenser för kommuner och regioner samt 11.6 Konsekvenser för företag

STHF anser att vid genomförandet behöver hänsyn tas till tandvårdens olika organisatoriska, ekonomiska och tekniska förutsättningar. Konsekvenserna för tandvårdens verksamheter behöver konkretiseras när de tekniska och organisatoriska kraven preciseras. Kraven behöver vara proportionerliga och

utformas så att ekonomiska, administrativa eller tekniska krav inte skapar hinder för mindre verksamheters anslutning till och användning av infrastrukturen. Det fortsatta arbetet behöver tydliggöra vilket införandestöd som erbjuds och hur kostnader för systemanpassning, anslutning och löpande uppgiftslämnande ska hanteras. STHF menar att ambitionen vid genomförandet bör vara att den löpande administrativa bördan för vårdgivare inte ska öka. Den nationella infrastrukturen bör förenkla informationshanteringen och stödja det patientnära arbetet.

Avslutande synpunkter

STHF anser att tandhygienistprofessionens kompetens och erfarenhet ska tas till vara i det fortsatta utvecklings- och implementeringsarbetet. Tandvårdens professioner bör involveras kontinuerligt för att säkerställa att infrastrukturen möter verksamheternas och patienternas behov. Uppföljningen bör omfatta patientsäkerhet, patienternas delaktighet, administrativ belastning, förutsättningar att använda informationen och faktisk nytta i det kliniska arbetet.

En nationell digital infrastruktur som inkluderar hela tandvården och utgår från att munhälsa är en del av den allmänna hälsan kan bidra till ökad patientsäkerhet, bättre kontinuitet och en mer sammanhållen vård.

För Sveriges Tandhygienistförening
Fouzieh Eliassy, Ordförande
Drandafile Rrecaj, ledamot